

OHJAUSRYHMÄN KOKOUSKUTSU / ESITYSLISTA

Aika	20.4.2011 klo 9.00–11.30
Paikka	Kansalliskirjasto, Fabianian auditorio, Yliopistokatu 1, 2. krs, Huone C221
Läsnä	Mauri Ylä-Kotola, rehtori, Lapin yliopisto, puheenjohtaja Kristiina HormiaPoutanen, johtaja, Kansalliskirjasto/Kirjastoverkkopalvelut Mirja Iivonen, ylikirjastonhoitaja, Tampereen yliopisto, saapui klo 9.07 Anneli Ketonen, sivistystoimentarkastaja, Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Anne Luoto-Halvari, ylitarkastaja, opetus- ja kulttuuriministeriö Marja Malminen, kirjastotoimenjohtaja, Lahden kaupunginkirjasto- maakuntakirjasto, saapui klo 9.06 Janne Ranta, päällikkö, YLE Kirjasto-tietopalvelu (Elisa Paavilaisen varajäsen) Elisa Stenvall, osastonjohtaja, Kotimaisten kielten tutkimuskeskus Sinikka Luokkanen, tietopalvelupäällikkö, Hämeen ammattikorkeakoulu (Iris Tahvanaisen varajäsen) Kaisa Sinikara, ylikirjastonhoitaja, Helsingin yliopisto Barbro Wigell-Ryynänen, kirjastotoimentarkastaja, opetus- ja kulttuuriministeriö Sini Hytönen, kirjastos sihteeri, Kansalliskirjasto/FinELib, sihteeri
Esittelijä	Arja Tuuliniemi, erikoissuunnittelija, Kansalliskirjasto/FinELib

Asiantuntijat

Ari Rouvari, pääsuunnittelija, Kansalliskirjasto/FinELib
Paula Mikkonen, suunnittelija, Kansalliskirjasto/FinELib

Poissa

Ulla-Maija Forsberg, vararehtori, Helsingin yliopisto
Jarmo Kallunki, koulutuspoliittinen sihteeri, Suomen ylioppilaskuntien liitto
Riitta Konkola, rehtori, Metropolia Ammattikorkeakoulu
Jouko Lindstedt, professori, Helsingin yliopiston nykykielten laitos
Elisa Paavilainen, tietopalvelupäällikkö, Suomen ympäristökeskus
Iris Tahvanainen, kirjasto- ja tietopalvelujen päällikkö, Metropolia Ammattikorkeakoulu

Esityslista

1. Kokouksen avaus, osallistujien toteaminen ja esityslistan hyväksyminen

Esitys:

Hyväksyttäneen esityslista.

Päätös:

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.04. Todettiin läsnäolijat. Hyväksyttiin esityslista.

2. Edellisen kokouksen 4/2010 pöytäkirjan hyväksyminen

Esitys:

Hyväksyttäneen pöytäkirja.

Päätös:

Hyväksyttiin edellisen kokouksen 1/2011 pöytäkirja seuraavalla korjauksella: Kohdan 3 FinELibin käyttäjäkysely tutkijoille syksyllä 2011 lopun lauseesta ”paljonko he artikkeleita verkosta?” puuttuu sana. Arja Tuuliniemi korjaa. Liitteenä korjattu pöytäkirja (Liite 1).

Jatkossa kokouskutsut liitteineen lähetetään ohjausryhmän jäsenten lisäksi vara-jäsenille.

3. FinELibin raportti vuodelta 2010

Esitys:

Arja Tuuliniemi, Paula Mikkonen ja Ari Rouvari esittelevät FinELibin vuosikatsauksen 2010 toiminnan ja talouden osalta. Keskustellaan raportista ja siihen toivottavista muutoksista.

Keskustelu:

Arja Tuuliniemi, Paula Mikkonen ja Ari Rouvari esittelivät FinELibin vuosikatsausta. Arja Tuuliniemi huomautti, että raporttiin merkitty ammattikorkeakoulujen lukumäärä on väärä. Ari Rouvari kertoi Nellin toiminnasta vuonna 2010.

Ohjausryhmässä käytiin keskustelua vuosiraportista. Yleiskatsaukseen kaivattiin mainintaa sähköisten aineistojen lisenssimaksujen jakautumisesta jäsenorganisaatioiden kesken sektoreittain ja taulukkoa keskeisille tunnusluvuille (FinELib-aineistohankinnan osuutta elektronisen aineiston hankinnasta ja lisensoitujen aineistojen määrää).

JURE-tekstiin toivottiin tarkennusta siitä, että lisensointia tehdään erillisrahoituksella.

Konsortiohyödyt-kuvaa pidettiin hyödyllisenä, mutta kirjastojen säästö-kohtaan kaivattiin tarkennusta säästöjen laadusta: säästää työtä ja tuottaa rahallista säästöä aineistojen hinnoissa. Ohjausryhmää kiinnosti, vaihteleeko yleisten kirjastojen etäkäyttö kirjastoittain. Arja Tuuliniemi kertoi, että tämä riippuu kirjastojen teknisistä valmiuksista tarjota palvelu, ja tästä ei palveluyksiköllä ole tietoa. Tästä asiasta kaivattiin mainintaa raporttiin. Käytiin keskustelua siitä, miten tilausmäärien vaihtelu organisaatioissa tulisi ilmoittaa (mediaani, moodi vai keskiarvo). FinELibin käyttötilastojen siirrossa Halti-tietokannasta KITT-tietokantaan on ilmennyt ongelmia. Yhteistilaston ylläpidossa ollaan tästä tietoisia.

Käyttötilastojen raportointiin toivottiin yksityiskohtaisempaa tietoa mm. siitä miten artikkelilatausten määrä on kehittynyt aineistoittain.

Keskusteltiin talousraportista. Vuonna 2010 budjetti sisälsi arvonlisäveron, toisin kuin vuoden 2009 ja 2011 budjetti. Ohjausryhmä toivoi, että alv:n osuus näkyisi erikseen budjetissa, jotta eri vuosien lukuja voisi vertailla keskenään. Ohjausryhmää kiinnosti, miksi vuoden 2011 ostettuihin palveluihin on budjetoitu enemmän kuin mitä viime vuonna käytettiin. Arja Tuuliniemi kertoi, että se liittyy mm. strategian päivitykseen. Ohjausryhmää kiinnosti, miksi tilakulut on kohdennettu perushoitukseen eikä liiketoimintaan. Ari Rouvari kertoi Nellin osalta, että palkkoja on budjetoitu vuodelle 2011 vähemmän, koska organisaatiouudistuksen myötä osa henkilökunnasta siirtyi pois Nellistä. Ari Rouvari lupasi toimittaa lisäselvityksen ohjausryhmälle siitä miksi ostettujen palvelujen toteuma Nellin osalta ylittää budjetoidun. Hän totesi, että ostetut palvelut sisältävät kaikki järjestelmätoimittajille ja palvelimien ylläpidosta maksettavat ylläpitokulut.

Päätös:

Tehdään muutokset vuosiraporttiin. Pöytäkirjan liitteenä ohjausryhmän kommenttien perusteella päivitetty vuosiraportti ja talousraportti joka sisältää arvonlisäveron osuuden vuonna 2010 (Liitteet 2 ja 3).

4. FinELibin toimintasuunnitelma ja budjetti 2011

Vuoden 2011 konsortion hankkeista tärkein on FinELib-konsortion strategian 2007-2015 päivitys. Vuonna 2011 päivitetään myös Kansalliskirjaston ja Helsingin yliopiston strategiat. Toinen tärkeä hanke on FinELibin käyttäjäkysely, joka tänä vuonna suunnataan yliopistojen ja tutkimuslaitosten tutkijoille. Kysely toteutetaan syksyllä 2011. Aineistoneuvotteluissa uusintaneuvotteluissa on useita isoja lehtipaketteja ja konsortion valitsemat uudet aineistot vuodelle 2012. Lisensioinnin rakenteellisen kehittämisen pilotointi laajenee vuonna 2011 kahdella uudella pilotointikohteella. Halti-tietokannan kehitystyö jatkuu.

Nelli-palvelussa asiakasliittymän käyttöönotto etenee mm. niin, että kirjastojen näyttöluetteloita ja Nellin asiakasliittymiä korvataan uudella asiakasliittymällä ja integroidaan asiakasliittymään aineistojen varaus, lainojen uusiminen, omien asiakastietojen tarkastelu sekä Nellin monihaku ja SFX-linkityspalvelu. Central Index otetaan käyttöön ja parannetaan Nellin ja asiakasliittymän käytettävyyttä ja hakutulosten laatua.

Esitys:

Ari Rouvari ja Arja Tuuliniemi esittelevät FinELibin toimintaa ja taloutta vuonna 2011. Keskustellaan esittelystä ja tehdään ohjausryhmän toivomat muutokset toimintasuunnitelmaan. (Liitteet 3 ja 4)

Keskustelu:

Arja Tuuliniemi ja Ari Rouvari esittelivät FinELibin toimintaa ja taloutta vuodelle 2011. Ari Rouvari kertoi, että uuden KDK-asiakasliittymän kanssa olisi tarkoitus siirtä jo tänä vuonna tuotantoon joidenkin kirjastojen osalta. Ex Libriksen Central Index ei sisällä toistaiseksi kaikkia FinELibin aineistoja. Primossa yhtenä ongelmana on kustantajien huono näkyvyys hakutuloksissa sekä käyttöoikeuksien integrointi.

Keskusteltiin toimintasuunnitelmasta. Viestintää ja FinELibin tunnettavuuden parantamista käsittelevää kappaletta kaivattiin. Keskusteltiin tilakulujen budjetoinnista ja niiden kohdentamisen perusteista ja yliopistoindeksistä. Kristiina Hormia-Poutanen kertoi, että yleisindeksi koskee tätä vuotta, mutta sitä ei ole vielä myönnetty. Asiaa voidaan käsitellä kesäkuun lisäbudjettikäsittelyssä.

Keskusteltiin asiakasliittymästä. Ohjausryhmässä kaivattiin selvitystä siitä, millä rahoituksella asiakasliittymän eri osa-alueilta rahoitetaan ja varsinkin, millä Nellin toimintaa rahoitetaan vuonna 2011. Kristiina Hormia-Poutanen selitti, että Nellin osalta palvelin-, ohjelmisto ja tietty osuus henkilöstökustannuksista maksetaan Nellin rahoituksella. Tästä haluttiin tarkennus myös toimintasuunnitelmaan. Keskustelussa nousi esiin Nellin irrottaminen FinELibistä. Ari Rouvari piti ajatusta myös loogisena ratkaisuna.

Keskusteltiin aineistoneuvotteluista ja niiden tärkeydestä. Ohjausryhmä halusi varmistaa, että aineistoneuvotteluihin varataan riittävästi työaikaa ja -panosta. Kristiina Hormia-Poutanen kertoi, että Elsevier-neuvotteluja varten on käynnistetty neuvotteluryhmä, jossa mukana Johanna Björkroth (HY), Päivi Kytömäki (OY), Kirsi Tuominen (VTT), sekä palveluyksiköstä Arja Tuuliniemi, Paula Mikkonen ja sihteerinä Anu Alaterä. Kristiina Hormia-Poutanen johtaa neuvotteluja. Alkuvuodesta organisoitiin kysely ja keskustelutilaisuus konsortion jäsenille.

Keskusteltiin siitä, tuleeko konsortin hankkia aineistoja laajasti vai suppeasti. Kristiina Hormia-Poutanen kertoi, että lähtötavoitteena on iso kokoelma, sillä kokoelman merkittävä leikkaus ei tarkoita merkittävää leikkausta hintaan. Arja Tuuliniemi kertoi, että Elsevierin lisäksi muiden isojen uudistettavana olevien lehtipakettien neuvottelut on aloitettu.

Ohjausryhmä oli kiinnostunut siitä, miksi toimintasuunnitelma ja budjetti käsitellään vasta tässä vaiheessa vuotta. Arja Tuuliniemi kertoi, että Kansalliskirjaston budjetti valmistui maaliskuussa. Toimintasuunnitelmaa on kuitenkin jo viime vuonna käyty yleisluontoisesti läpi.

Arja Tuuliniemi kertoi, että Kansalliskirjaston johtokunnalle on toimitettu tieto ohjausryhmän toiveesta FinELib-konsortion ylijäävän rahan käytöstä aineistoihin. Johtokunnan sihteerin mukaan tätä ei tulla käsittelemään johtokunnassa, vaan Kansalliskirjaston lisäbudjetin yhteydessä kesäkuussa.

Päätös:

Lisätään viestintää käsittelevä kappale toimintasuunnitelmaan.

5. Ajankohtaista kustannustoimialalla ja konsortiossa
  - 5.1. Ajankohtaista kustannustoimialalla
    - 5.1.1. UKSG-konferenssi 4.-6.4.2011

Arja Tuuliniemi ja Toni Vesterinen osallistuivat UKSG-konferenssiin.

- 5.2. Ajankohtaista konsortion jäsenorganisaatioissa

6. Muut asiat
7. Tiedotusasiat

7.1. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten maakuntakirjastotoiminnan arviointi 2010

Aluehallintovirastot ovat julkaisseet raportin ”Aluehallintovirastojen keskeiset arviot peruspalvelujen tilasta 2010”. Raportissa on tietoja maakuntakirjastojen palveluista ja palveluissa onnistumisesta. Vuonna 2010 opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi maakuntakirjastotoimintaan avustuksia yhteensä noin 2,2 miljoonaa euroa. Selvityksessä ilmeni, että osa maakuntakirjastoista ei hanki avustuksella lainkaan e-aineistoja. Tänä vuonna tullaan tekemään laajempi selvitys yleisten kirjastojen tilanteesta (Liite 5)

8. Seuraava kokous

Seuraava kokous on perjantaina 17.6. klo 12-16.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.36

LIITTEET

Liite 1: Kokouksen 1/2011 pöytäkirja

Liite 2: FinELibin raportti 2010

(http://www.kansalliskirjasto.fi/attachments/514xoyz0b/5ykWijQAH/Files/CurrentFile/FinELib-raportti_2010.pdf)

Liite 3: FinELibin talous 2010 ja 2011

Liite 4: FinELibin toimintasuunnitelma 2011

Liite 5: Aluehallintovirastojen keskeiset arviot peruspalvelujen tilasta 2010

(<http://www.avi.fi/fi/virastot/pohjoissuomenavi/Ajankohtaista/julkaisut/Documents/2011/AVI%20peruspalvelut%202010LR.pdf>)